
Inhoudsopgave

Algemene cijfers Schiermonnikoog	2
Thema 1: Veilige woon- en leefomgeving	4
Thema 2: Bedrijvigheid en veiligheid	7
Thema 3: Jeugd en veiligheid	9
Thema 4: Fysieke veiligheid	11
Thema 5: Integriteit en veiligheid	14
Conclusie	17

Cijfermatige Veiligheidsanalyse

Deze rapportage bevat een cijfermatige veiligheidsanalyse ter voorbereiding op het nieuwe integraal veiligheidsplan (IVP) 2023-2026 van de gemeente Schiermonnikoog. Deze rapportage vormt een basis voor de gesprekken die met de raad, het college, de ketenpartners, ondernemers en inwoners worden gevoerd. Op basis van zowel de veiligheidscijfers als deze verschillende sessies zullen de prioriteiten en ambities voor Schiermonnikoog voor de komende vier jaar worden geformuleerd.

Deze analyse is uitgevoerd aan de hand van de vijf veiligheidsthema's die voortvloeien uit het Kernbeleid Veiligheid 2021 (VNG). Ieder veiligheidsthema kan worden onderverdeeld in een aantal subthema's, zoals te zien is in het onderstaande overzicht. De vijf veiligheidsthema's en de bijbehorende subthema's worden op basis van de beschikbare cijfers voor de gemeente Schiermonnikoog uitgewerkt. Gezien de schaal van Schiermonnikoog is het aannemelijk dat niet alle thema's even relevant zijn. De indeling van het VNG dient dan ook vooral als een vertrekpunt. In sommige gevallen zullen er voor de gemeente Schiermonnikoog geen cijfers over de subthema's aanwezig zijn. In deze gevallen moeten de aanvullende sessies en gesprekken meer duidelijkheid geven over de mate waarin een thema speelt. Dit zal uiteindelijk worden verwerkt in het integraal veiligheidsplan.

Veilige woon- en leefomgeving	Bedrijvigheid en veiligheid	Jeugd en veiligheid	Fysieke veiligheid	Integriteit en veiligheid
1.1 Sociale kwaliteit	2. Veilig winkelgebied	3.1 Jeugdoverlast	4.1 Verkeersveiligheid	5.1 Polarisatie en radicalisering
1.2 Fysieke kwaliteit	2.2 Veilige bedrijventerreinen	3.2 Jeugdcriminaliteit/ individuele probleemjongeren	4.2 Brandveiligheid	5.2 Georganiseerde/ ondermijnende criminaliteit
1.3 Objectieve veiligheid/veel voorkomende en 'high impact'- criminaliteit	2.3 Veilig uitgaan	3.3 Jeugd, alcohol en drugs	4.3 Externe veiligheid/ Omgevingsveiligheid	5.3 Weerbare overheid/weerbaar bestuur
1.4 Subjectieve veiligheid	2.4 Veilige evenementen	3.4 Veilig in en om de school	4.4 Rampenbestrijding en crisisbeheersing	5.4 Informatie-veiligheid
	2.5 Veilig toerisme			5.5 Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Algemene cijfers Schiermonnikoog

De cijfers voor deze veiligheidsanalyse zijn verkregen op basis van openbronnenonderzoek op onder andere sites als data.politie.nl en waarstaatjegemeente.nl. Daarnaast zijn aangeleverde documenten met jaar- en maandcijfers van de politie geanalyseerd. Belangrijk is om te vermelden bij de veiligheidscijfers dat de absolute aantallen in Schiermonnikoog relatief laag zijn. Een geringe af- of toename kan dan procentueel al snel groot lijken. Daarnaast moet vermeld worden dat in Schiermonnikoog de meldingsbereidheid relatief laag ligt en dat er niet in alle gevallen aangifte of melding wordt gedaan. Daarnaast heeft het coronavirus in de jaren 2020 en 2021 haar invloed gehad op het veiligheidsdomein. Zo was er een aantal soorten delicten dat landelijk een stijging kent, waaronder jeugdoverlast, terwijl er ook delicten waren die juist een sterke daling kenden, zoals woninginbraken. Dit kan in sommige gevallen een vertekend beeld geven van de cijfers.

Het totaal aantal geregistreerde misdrijven voor de gemeente Schiermonnikoog blijft de afgelopen jaren ongeveer gelijk.

	2019	2020	2021	2022
Totaal geregistreerde misdrijven	28	35	33	35

In de onderstaande tabel zijn de meest relevante cijfers van 2019 tot en met 2022 opgenomen. De cijfers zijn afkomstig van de politie Basisteam Noordoost Friesland.

Onderwerp	2019	2020	2021	2022
Drank- en drugsoverlast	7	9	13	14
Jeugdoverlast	18	14	29	26
Personen met onbegrepen gedrag (meldingen)	1	10	26	28
Huiselijk geweld	2	2	0	1
Gewelddelicten	1	1	0	3
Woninginbraken	0	1	0	1
Vernielingen	3	6	8	8

Verkeersongevallen letsel/dodelijke afloop	0	0	0	3
Rijden onder invloed	0	0	0	1
Diefstal / inbraak box/ garage/schuur	1	1	0	0
Horizontale fraude	5	3	5	10
Overige vermogensdelicten	15	18	7	8

De bovenstaande cijfers zeggen op zichzelf nog niet altijd iets. Deze algemene cijfers vormen dan ook meer een algemeen beeld van relevante veiligheidsthema's op Schiermonnikoog. Deze cijfers van de politie zullen in de komende hoofdstukken van deze analyse aangevuld en geanalyseerd worden per thema en subthema.

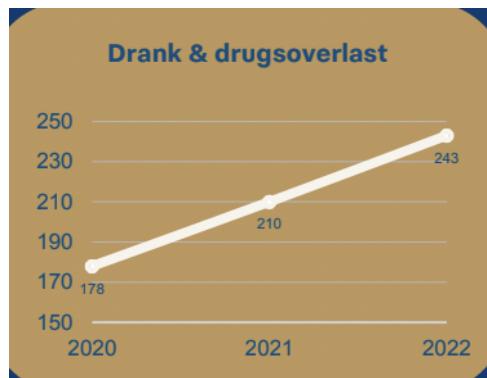
Thema 1: Veilige woon- en leefomgeving

Sociale kwaliteit

De sociale kwaliteit wordt sterk beïnvloed door ‘intermenselijke relaties’. Belangrijke ‘positieve’ aspecten zijn betrokkenheid van bewoners bij de buurt, sociale netwerken, informele sociale controle, samenredzaamheid, en dergelijke. Sociale kwaliteit kan onder druk komen te staan door onder meer woonoverlast en burengerucht, overlast van personen met verward gedrag, zogenoemde multiprobleemgezinnen/-huishoudens, overlast door illegale bewoning, zich intimiderend gedragende buurtbewoners, drank- en drugsoverlast, prostitutie.

Sociale kwaliteit op Schiermonnikoog

Het aantal meldingen/incidenten omtrent overlast neemt in het algemeen toe. Voorbeelden hiervan zijn drank- en drugsoverlast en jeugdoverlast. In het derde deel, jeugd en veiligheid, wordt jeugdoverlast verder besproken. De stijging van drank- en drugsoverlast sluit aan bij de regionale trend: ook de cijfers van het Basisteam Politie Noordoost-Fryslân laten de afgelopen jaren een sterke stijging zien van drank- en drugsoverlast. Ook neemt het aantal meldingen van vernielingen op Schiermonnikoog de afgelopen jaren enigszins toe.

Personen met onbegrepen gedrag (meldingen)				
Gemeente	2020	2021	2022	
Achtkarspelen	180	180	206	
Ameland	14	22	28	
Dantumadiel	83	167	150	
Noardeast-Fryslân	307	389	279	
Schiermonnikoog	10	26	28	
Tytsjerkstradiel	138	156	209	
Totaal	732	940	900	

Grafiek 1: Stijging drank & drugsoverlast Basisteam Politie Noordoost-Fryslân

Tabel 1: Aantal personen met onbegrepen gedrag (meldingen) Basisteam Politie Noordoost-Fryslân

Het aantal registraties van personen met verward / onbegrepen gedrag ligt in Schiermonnikoog relatief hoog. Er is een duidelijke stijging van dit soort meldingen de afgelopen jaren, van één melding in 2019, naar 28 meldingen in 2022. Desondanks is de stijging van meldingen van personen met verward gedrag een landelijk fenomeen. Politie Basisteam Noordoost-Fryslân zegt daarover in 12-maandcijfers van 2021: “Een oorzaak hiervoor is niet te vinden maar wel is het erg opvallend en mogelijk zorgelijk. Het merendeel

van de meldingen betreffen op zichzelf staande incidenten. Daarnaast zijn er een aantal personen binnen ons werkgebied waar meerdere meldingen over werden gedaan. Deze personen zijn vaak al bekend bij de politie, gemeente en hulpverlening.”

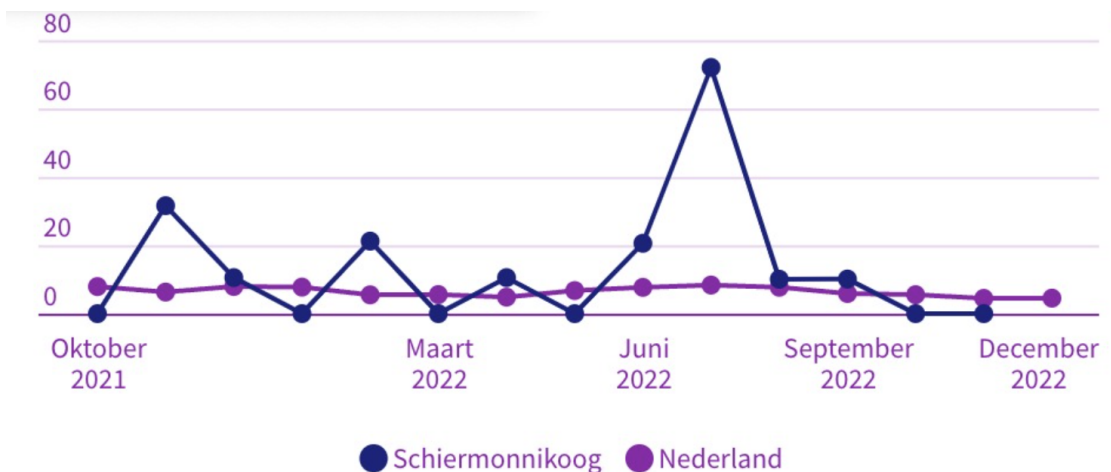
Fysieke kwaliteit

De fysieke kwaliteit heeft betrekking op fysieke kenmerken van de woonomgeving: in het bijzonder de inrichting, het onderhoud en beheer van de openbare ruimte. Aspecten zijn onderhoud van groen, aanpak zwerfvuil, verlichting van achterpaden en dergelijke. Inbreuk op de fysieke kwaliteit uit zich onder meer in vernielingen, graffiti, zwerfvuil en andere tekenen van verloedering.

Fysieke kwaliteit op Schiermonnikoog

Het aantal vernielingen neemt de afgelopen jaren gematigd toe. Andere zaken/incidenten die inbreuk kunnen maken op de fysieke kwaliteit van de woon- en leefomgeving, zoals bijvoorbeeld vuurwerkoverlast, afval, vervuiling etc., komen in de politieregistraties van Schiermonnikoog vrijwel niet voor.

Een opvallend gegeven is dat er op Schiermonnikoog soms opvallend veel geluidshinder wordt ervaren. De onderstaande afbeelding toont het ‘geluidshinder per 10.000’ personen. De resultaten zullen enigszins te nuanceren zijn. Schiermonnikoog heeft circa 950 inwoners, wat betekent dat een enkele melding van overlast al gelijk veel effect heeft op dergelijke cijfers die per 10.000 personen gaan. Los van het feit de daadwerkelijke cijfers ‘per 10.000 personen’, valt het op dat er in sommige maanden bovengemiddeld veel geluidshinder wordt ervaren; met een piek in juli 2022.

Politie | Okt 2021 - Dec 2022

Objectieve veiligheid / veelvoorkomende high impact criminaliteit

Bij dit thema gaat het om verschillende vormen van vermogens- en geweldscriminaliteit die zich in de alledaagse woon- en leefomgeving kunnen voordoen. Voorbeelden hiervan zijn vermogenscriminaliteit, onder meer woninginbraak, babbeltrucs, kelderboxinbraak, auto-inbraak, fietsendiefstal, diefstal motorvoertuigen, zakkenrollerij en straatroof. Daarnaast kan er sprake zijn van geweldscriminaliteit, waaronder bedreiging, mishandeling, openlijke geweldpleging, huiselijk geweld.

Objectieve veiligheid op Schiermonnikoog

Hoewel de Politie Basisteam Noordoost-Fryslân spreekt over een inbraakgolf aan het begin van 2022, is het aantal inbraken op Schiermonnikoog over de afgelopen jaren beperkt gebleven. Alleen in 2020 en 2022 vond er een woninginbraak plaats. Diefstal is eveneens beperkt gebleven. Wat betreft geweldsdelicten vonden er in 2022 drie incidenten plaats. In vergelijking met eerdere jaren is dit relatief veel. De cijfers lijken in ieder geval niet op georganiseerde criminaliteit te wijzen.

Subjectieve veiligheid

Subjectieve veiligheid gaat om het 'veiligheidsgevoel' van bewoners in hun eigen woonbuurt. Het gaat hier om het 'generieke' veiligheidsgevoel, dus niet gekoppeld aan bijvoorbeeld het uitgaansgebied of een andere locatie binnen de gemeente.

Subjectieve veiligheid op Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog wordt niet periodiek gebruik gemaakt van een Veiligheidsmonitor waarbij de subjectieve veiligheidsgevoelens van burgers opgehaald worden. De aanvullende sessies en gesprekken met voornamelijk inwoners en ondernemers zullen meer duidelijkheid creëren omtrent dit subthema.

Thema 2: Bedrijvigheid en veiligheid

Schiermonnikoog kent als toeristisch eiland veel bedrijvigheid in de horeca- en toerismesector. Naast een klein bedrijventerrein aan het Melle Grietjespad kent het eiland geen grote bedrijventerreinen.

Veilig winkelgebied

In winkelgebied kunnen zich verschillende vormen van onveiligheid voordoen, zoals winkeldiefstal, zakkenrollerij en overvallen. Hierbij kan het ook gaan om jongerenoverlast, vernielingen, fietsen en bromfietsen in voetgangersgebied en de mate van brandveiligheid van de winkelpanden. Daarnaast kunnen zwerfvuil en andere tekenen van verloedering tot subjectieve onveiligheid leiden.

Veilig winkelgebied op Schiermonnikoog

Schiermonnikoog kent geen echte, centrale winkelstraat. De winkels liggen verspreid door het dorp. De afgelopen vier jaar zijn er geen aangiftes/misdrijven geweest omtrent winkeldiefstal of overvallen. Wat betreft zakkenrollen zijn er de afgelopen vier jaar twee incidenten geweest. Het is onduidelijk waar op het eiland deze incidenten zich hebben voorgedaan.

Veilige bedrijventerreinen

Onveiligheid op bedrijventerreinen kent zowel sociale als fysieke aspecten: bedrijfsinbraak, diefstal, overvallen en vernieling aan de ene kant en aan de andere kant inrichting en onderhoud van de terreinen, verkeersveiligheid en brandveiligheid. Ook kunnen zich illegale bewoning en drugsdelicten als hennepplantages voordoen.

Veilig bedrijventerrein op Schiermonnikoog

Schiermonnikoog kent, naast een klein bedrijventerrein aan het Melle Grietjespad, geen grote bedrijventerreinen of kantoorpanden.

Veilig uitgaan

Uitgaansvoorzieningen hebben enerzijds een positief effect op de veiligheid: het culturele en sociale klimaat varen er wel bij. Ook zijn er economische voordelen. Maar er kunnen zich ook veiligheidsproblemen rond uitgaansvoorzieningen voordoen, zoals geweld, overlast en vernielingen.

Veilig uitgaan op Schiermonnikoog

Uitgaan op Schiermonnikoog wordt voornamelijk gedaan in de Tox Bar, die als enige locatie op het eiland een discotheek heeft. Daarnaast zijn er enkele andere locaties waar inwoners en toeristen terecht kunnen voor een drankje in de avonduren. Eerder werd al benoemd dat er een lichte toename van drank- en drugsoverlast en vernielingen te zien was. In de komende gesprekken zal bevestigd worden of er sprake is van een relatie met de uitgaansgelegenheden op Schiermonnikoog.

Veilige evenementen

Evenementen, zeker de grootschalige, kunnen behoorlijke veiligheidsrisico's opleveren. Het is aan de organisator voorwaarden voor de veiligheid te realiseren en aan de gemeenten om de juiste voorwaarden te stellen en die te handhaven. De risico's zijn met name gelegen in geweld, overlast, vernieling, brandveiligheid en crisisbeheersing.

Veilige evenementen op Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog worden jaarlijks meerdere evenementen georganiseerd. Het betreft echter voornamelijk kleinschalige evenementen. Het grootste evenement is de jaarlijks terugkerende Monnikenloop, een hardloopevenement waar circa tweeduizend deelnemers aan meedoen. Het eiland bestaat voor een groot deel uit Natura 2000 gebied, wat het organiseren van grotere evenementen bemoeilijkt. Er zijn verder geen noemenswaardige incidenten geweest bij evenementen op Schiermonnikoog.

Veilig toerisme

Dit thema heeft betrekking op de onveiligheid die zich kan voordoen in en rond recreatiegebieden en op en rond toeristische verblijfslocaties. De risico's betreffen bijvoorbeeld beroving, diefstal uit/van vaartuigen, inbraak, geweld, overlast, vernieling.

Veilig toerisme op Schiermonnikoog

Jaarlijks bezoeken circa 300.000 toeristen het eiland. Op basis van de huidige veiligheidscijfers is het lastig om de incidenten te koppelen aan toerisme. Desalniettemin is toerisme een belangrijk thema voor Schiermonnikoog. Daarom zal dit thema een prominente plek krijgen binnen het IVP en zal via de website Schitterendschiermonnikoog.nl een vragenlijst verspreid worden om de input van toeristen op te halen.

Thema 3: Jeugd en veiligheid

Jeugdoverlast en problematiek

Bij jeugdoverlast gaat het vooral om overlast in groepsverband, zowel in ‘milde’ vorm als ‘zwaarder’. Het kan gaan om geluidsoverlast, intimiderend aanwezig zijn, zwerfvuil achterlaten en soms ook vernielingen en andere vormen van criminaliteit. Ook is er veelal (lichte) criminaliteit in het spel. Het onderdeel ‘jeugdproblematiek’ heeft vooral betrekking op individuele problematische jongeren. Het gaat om jongeren met problemen op meerdere leefgebieden die niet zelden ook ‘veelpleger’ zijn. Ze vormen mogelijk de harde kern van jeugdgroepen, soms zelfs criminele groepen. Het betreft zogenoemde ‘complexe casuïstiek’ die een integrale PGA (eventueel Top X-aanpak) behoeft.

Jeugdoverlast en problematiek op Schiermonnikoog

In 2022 zijn er bij de politie 26 meldingen binnengekomen over jeugdoverlast, dat is drie minder dan in 2021. In vergelijking met 2019 en 2020 is het aantal meldingen van jeugdoverlast bij de politie verdubbeld in 2021. Dit valt samen met de landelijke trend dat er meer jeugdoverlast is ervaren tijdens de coronaperiode. Het aantal meldingen blijft in 2022 echter toch hoog, terwijl bijna alle coronamaatregelen op 25 februari zijn ingetrokken.

Jeugdoverlast

Gemeente	2020	2021	2022
Achtkarspelen	287	249	144
Ameland	32	50	30
Dantumadiel	106	121	79
Noardeast-Fryslân	371	322	214
Schiermonnikoog	14	29	26
Tytsjerkstradiel	236	240	183
Totaal	1.046	1.011	676

Bij jongeren die de fout ingaan wordt veelal bureau Halt ingeschakeld. Dit wordt gedaan om contact met justitie zoveel mogelijk te voorkomen en jongeren een tweede kans te geven. Op Schiermonnikoog is in 2019 één persoon verwezen naar bureau Halt, in 2020 waren er nul verwijzingen en in 2021 wederom één.

Jeugd, alcohol en drugs

Hierbij gaat het bijvoorbeeld om overlast van alcohol- en drugsgebruik in de openbare ruimte, eventueel in uitgaansgebied/-gelegenheden. Het drank- en drugsgebruik kan in verband staan met geweld, vernielingen, geluidsoverlast. Daarnaast spelen ook de gezondheidsrisico's van (overmatig) alcohol- en drugsgebruik een rol.

Jeugd, alcohol en drugs op Schiermonnikoog

Op Schiermonnikoog is relatief gezien veel drank- en drugsgerelateerde overlast in algemene zin. In de afgelopen jaren is er een stijging te zien in het aantal meldingen van drank- en drugsoverlast. Vergeleken met 2019 (7) is het aantal meldingen in 2022 verdubbeld. Dit aantal ligt vergeleken met buurgemeente Ameland (3600 inwoners) relatief gezien hoog. Cijfers van GGD Fryslân (2016) laten zien dat drank- en drugsgebruik onder jongeren

op de Waddeneilanden consequent een aantal procent hoger ligt dan in de overige Friese gemeenten. Recentere gegevens zijn opgevraagd bij GGD Fryslân, dit zal in het integraal veiligheidsplan worden verwerkt zodra dit beschikbaar komt.

Drank- en drugsoverlast

Gemeente	2020	2021	2022	
Achtkarspelen	28	46	51	
Ameland	7	12	12	
Dantumadiel	23	25	26	
Noardeast-Fryslân	81	86	98	
Schiermonnikoog	9	13	14	
Tytsjerkstradiel	35	28	44	
Totaal	183	210	245	

Veilig in en om school

Jeugd kan dader zijn en slachtoffer van onveiligheid; thuis, in de buurt, bij het stappen maar ook op school. Mogelijke veiligheidsproblemen op en rond scholen zijn pesten, geweldpleging, diefstal, overlast (voor omwonenden), vernielingen en verkeersonveiligheid.

Veilig in en om school op Schiermonnikoog

Er zijn geen bekende gevallen van geweldpleging, diefstal, vernieling en verkeersonveiligheid op en rond scholen. Uit de cijfers volgt niet direct dat er overlast wordt ervaren op of rond de scholen. Dit komt doordat de cijfers geen locatiebepaling bevatten. Gesprekken met de scholen en inwoners moeten meer duidelijkheid geven over eventueel ervaren overlast.

Ten aanzien van het pesten op school wijken de Waddeneilanden in het algemeen niet veel af van de andere Friese gemeenten. De beschikbare cijfers van de Waddeneilanden zijn wel iedere keer een aantal procenten hoger dan bij de andere Friese gemeenten. Over Schiermonnikoog zijn geen specifieke gegevens beschikbaar.

Thema 4: Fysieke veiligheid

Verkeersveiligheid

Verkeersveiligheid heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor specifieke doelgroepen en in bepaalde gebieden (woongebied, scholen, winkelgebied en dergelijke). Deze veiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en het rijgedrag van verkeersdeelnemers. Het kan hierbij ook gaan om verkeers- en parkeeroverlast.

Verkeersveiligheid op Schiermonnikoog

Een kenmerkende eigenschap van Schiermonnikoog is het autoluwe karakter van het eiland. Dit autoluwe karakter maakt dat er in principe weinig verkeer is toegestaan op het eiland, maar het eiland is zeker niet autovrij. In de afgelopen jaren zijn er weinig tot geen incidenten in het verkeer geweest. In 2022 zijn er drie verkeersongevallen geweest met letsel of een dodelijke afloop, onbekend is of hierbij voertuigen betrokken waren. In 2022 is er door de politie één keer geconstateerd dat een automobilist onder invloed reed.

Verkeersongevallen letsel/dodelijke afloop

Gemeente	2020	2021	2022
Achtkarspelen	23	17	32
Ameland	2	5	12
Dantumadiel	11	13	18
Noardeast-Fryslân	35	34	37
Schiermonnikoog	-	-	3
Tytsjerkstradiel	19	28	40
Totaal	90	97	142

Rijden onder invloed alcohol/drugs/ verboden stof

Gemeente	2020	2021	2022
Achtkarspelen	82	68	76
Ameland	7	10	5
Dantumadiel	55	38	37
Noardeast-Fryslân	100	73	87
Schiermonnikoog	-	-	1
Tytsjerkstradiel	81	70	74
Totaal	325	259	280

Brandveiligheid

Dit thema heeft enerzijds betrekking op de ontwerptechnische en gebruikstechnische brandveiligheid van bepaalde soorten gebouwen (zoals woongebouwen en gebouwen met horecabestemming) en anderzijds op de voorwaarden voor effectieve repressie. Om de brandveiligheid te borgen zien gemeente, brandweer en omgevingsdienst toe op proactie en preventie en geven zij voorlichting aan doelgroepen. Daarnaast prepareert de brandweer zich op de bestrijding (repressie) van branden.

Brandveiligheid op Schiermonnikoog

Op basis van de kerncijfers van het NIPV kunnen de volgende cijfers over de brandweer op Schiermonnikoog gevonden worden. Uit de cijfers valt op te maken dat het aantal incidenten nagenoeg gelijk blijft. Het aantal branden is in de afgelopen jaren afgenomen.

Jaar	Aantal incidenten	Ter plaatse bij brand
2019	41	5
2020	39	4
2021	34	3
2022	42	3

Gezien de geïsoleerde ligging van Schiermonnikoog, het uitgestrekte natuurgebied op het eiland en het feit dat het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid waarschuwt voor meer en feller natuurbranden in heel Nederland, zal er in de gesprekken met het gemeentebestuur en de brandweer zeker aandacht geschonken worden aan dit thema (specifiek natuurbrand).

Externe veiligheid

Bij dit thema staan de risico's van gevaarlijke stoffen centraal. Gevaarlijke stoffen worden opgeslagen en/of bewerkt in inrichtingen en vervoerd via weg, water, spoor, lucht en buisleidingen.

Externe veiligheid op Schiermonnikoog

Externe veiligheid lijkt op basis van het ontbreken van cijfers niet of nauwelijks van toepassing voor Schiermonnikoog. Het eiland kent geen standaard transport van gevaarlijke stoffen, behoudens eventueel het bevoorraden van het tankstation nabij de veerweg. Dit tankstation is gelokaliseerd op geruime afstand van het dorp.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor brandweezorg, rampenbestrijding, crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening (Wet veiligheidsregio's en Besluit veiligheidsregio's) maar zijn verplicht deze taken te laten uitvoeren door de veiligheidsregio, met uitzondering van het onderdeel bevolkingszorg (i.e. de 'gemeentelijke processen') van de crisisorganisatie.

Rampenbestrijding en crisisbeheersing op Schiermonnikoog

Er zijn twee officieren van dienst Bevolkingszorg en opschaling op het eiland wordt veelal gedaan in het Cowa (Coördinatieteam Waddeneilanden), een verlengstuk van het

Commando Plaats Incident (CoPI) bij een opgeschaald incident. Er zijn verder geen tot weinig cijfers beschikbaar ten aanzien van rampenbestrijding en crisisbeheersing op Schiermonnikoog. Gesprekken met de wethouders, burgemeester en hulpdiensten op het eiland moeten meer duidelijk maken over de prioriteit van dit onderwerp op Schiermonnikoog.

Thema 5: Integriteit en veiligheid

Radicalisering en polarisatie

Bij dit thema gaat het om ideologische groepen/stromingen personen in de samenleving die dermate zijn geradicaliseerd, dat zij door hun wijze van handelen of door hun uitingen zorgen voor maatschappelijke spanningen. Deze spanningen kunnen invloed hebben op de algemene veiligheid (bij toepassen van geweld) of het veiligheidsgevoel van de burgers. Zij een bedreiging vormen of kunnen gaan vormen voor de veiligheid en kunnen polarisatie in samenleving vergroten.

Radicalisering en polarisatie op Schiermonnikoog

Hoewel de spanningen in de Nederlandse samenleving zijn toegenomen tijdens de uitbraak van het coronavirus en de drempel om over te gaan tot extremistische uitingen is verlaagd, zijn er geen concrete signalen dat er op Schiermonnikoog sprake is van radicalisering.

Georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit

Bij dit thema gaat het om vormen van georganiseerde criminaliteit die zich manifesteren in gemeenten/op het gemeentelijk grondgebied, met mogelijk een bedreigende uitstraling naar de (woon)omgeving. Denk aan drugsgerelateerde criminaliteit, mensenhandel, witwassen en vastgoedfraude, Outlaw Motorcycle Gangs (OMG's). Mogelijk dat de fenomenen zich concentreren op bepaalde locaties zoals recreatieparken, bedrijventerreinen, buitengebied. De betreffende groepen/personen maken wellicht in bepaalde mate gebruik (misbruik) maken van gemeentelijke voorzieningen en beschikkingen (vergunningen en aanbestedingen).

Georganiseerd (ondermijnende) criminaliteit op Schiermonnikoog

Relevante gegevens ten aanzien van dit onderwerp zijn te vinden in het integraal ondermijningsbeeld van Schiermonnikoog. Het integraal ondermijningsbeeld is opgesteld door het RIEC-Noord. Ten tijde van het schrijven van deze cijfermatige veiligheidsanalyse was het nog niet mogelijk om het IOB Schiermonnikoog in te zien, dit zal later in het project opgepakt worden.

Wat in ieder geval duidelijk is, is het feit dat de gemeente Schiermonnikoog de intentie heeft uitgesproken om zich sterk te maken voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit. In juli 2022 is door de Friese gemeenten, de provincie Fryslân en het Wetterskip Fryslân de 'intentieverklaring Friese Norm' ondertekend. In de Friese norm stelt het openbaar bestuur

in Friesland zich de opgave om te investeren in een gezamenlijke aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Veilige publieke taak

Werknemers met een publieke taak worden regelmatig geconfronteerd met agressie en geweld bij het uitoefenen van hun taak. De maatschappelijke omgeving kan zich intimiderend, bedreigend, soms letterlijk gewelddadig opstellen. De uitvoering van publieke taken heeft ervan te leiden, de integriteit en 'goed bestuur' komen onder druk te staan en het vertrouwen in de overheid kan aangetast raken.

Veilige publieke taak op Schiermonnikoog

Zie toelichting 'georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit op Schiermonnikoog'.

Informatieveiligheid

Gemeenten zijn, net als andere (overheids-)organisaties, kwetsbaar als het gaat om de (digitale) dienstverlening - met name het veilig/beveiligd uitvoeren van deze dienstverlening - en het beheer van persoonsgegevens. Als de overheid de digitale beveiliging hiervan niet voldoende kan borgen, is het vertrouwen in de overheid in het geding. Ook kan het de fysieke veiligheid van burgers en organisaties in gevaar brengen; bijvoorbeeld als besturingssystemen van sluizen en bruggen gehackt worden.

Informatieveiligheid op Schiermonnikoog

Op basis van de demografische kenmerken van Schiermonnikoog, zijn de volgende indicatieve cijfers opgehaald met de cyberslachtoffertool van het CCV. Dit betreft geen daadwerkelijke cijfers van slachtoffers, maar geeft een indicatie op basis van het landelijk gemiddelde.

Over de gemeentelijke processen is in open bronnen weinig te vinden, hierover zal meer duidelijk worden in de gesprekken tijdens het project.

Leeftijd 15 tot 25	Leeftijd 25 tot 45
18 personen	36 personen
Leeftijd 45 tot 65	Leeftijd 65+
53 personen	33 personen
Totaal	Financiële schade
140 personen	€ 38.000

Ambtelijke en bestuurlijke integriteit

Schending van integriteit kan samenhangen met belangenverstrengeling maar ook het gevolg zijn van 'niet-intentionele' verrommeling van processen. In dit laatste geval ontstaat de integriteitschending min of meer 'per ongeluk'. Integriteitschendingen kunnen gevolgen hebben voor de lokale veiligheid doordat bijvoorbeeld fysiek gevaarlijke situaties ontstaan

of in stand blijven (vergunning voor onveilige gebouwen of bedrijfsvoering), criminele groepen bewegingsruimte krijgen of dat ambtenaren of bestuurders kwetsbaar worden voor verdere aantastingen van hun integriteit.

Ambtelijke en bestuurlijke integriteit op Schiermonnikoog

Bestuurlijke integriteit krijgt op Schiermonnikoog veel aandacht. De gemeente beschikt over een integriteitsbeleid, besteedt aandacht aan het onderwerp bij nieuwe raadsleden en wethouders en is voornemens om op korte termijn een veiligheidsprotocol tegen agressie tegen gemeentelijke politiek aan te nemen.

Over de ambtelijke integriteit is vanuit open bronnen minder informatie te herleiden. Dit onderwerp zal dan ook verder onderzocht worden in de gesprekken en andere sessies in dit project.

Conclusie

Schiermonnikoog is als eiland met minder dan duizend inwoners niet te vergelijken met veel andere gemeenten in Nederland. De gemeente Schiermonnikoog kent veel unieke en mooie kenmerken. Tegelijkertijd kent de gemeente Schiermonnikoog ook specifieke problematiek ten aanzien van veiligheid. In het onderstaande overzicht zijn de resultaten van deze analyse samengevat. Deze analyse zal gebruikt worden als richtinggevend kader voor de gesprekken en sessies die nog gaan volgen in dit project. Een kick-off van het project inclusief een presentatie van deze resultaten zal op 7 maart gehouden worden tijdens de vergadering van de gemeenteraad.

Op basis van open bronnen en de door de gemeente Schiermonnikoog aangeleverde cijfers, kan het volgende geconcludeerd worden:

- In de afgelopen jaren is **overlast** in brede zin toegenomen. Er wordt meer drank- en drugsoverlast ervaren en er worden meer meldingen gedaan van jeugdoverlast. Opvallend is dat het aantal meldingen van geluidshinder niet constant is maar behoorlijk fluctueert onder en boven het nationale gemiddelde. Veelal ligt het hoogtepunt van ervaren geluidshinder in de zomerperiode.
- Het onderwerp **jeugd en veiligheid** is op basis van deze analyse een belangrijk thema om verder te analyseren in gesprekken met hulpverleners, ambtenaren en de werkgroep gezonde levensstijl Schiermonnikoog. Jongeren op de Waddeneilanden gebruiken iets vaker drank- en drugs dan jongeren in de overige Friese gemeenten. Daarnaast is het aantal meldingen van jeugdoverlast in de afgelopen jaren verdubbeld.
- Ten aanzien van **toerisme** zijn er weinig specifieke cijfers die ten aanzien van de veiligheidsanalyse gebruikt konden worden. Gezien het feit dat toerisme de grootste inkomstenbron voor het eiland is, zal er in de gesprekken en overige sessies extra aandacht aan dit onderwerp besteed worden.
- Binnen het thema fysieke veiligheid valt voornamelijk de brandveiligheid op, specifiek het onderwerp **natuurbranden**. Schiermonnikoog kent als eiland beperkte middelen en heeft een geïsoleerde ligging. Dit in combinatie met het feit dat natuurbranden steeds vaker en feller voor zullen komen, maakt het een relevant thema om mee te nemen in de gesprekken.
- Er is in open bronnen weinig te vinden over de aanpak van **ondermijnende criminaliteit** op Schiermonnikoog. Omdat de onderzoekers het integraal ondermijningsbeeld nog niet hebben kunnen lezen, kan over dit onderwerp nog niet veel gezegd worden. Wel is duidelijk dat het gemeentebestuur van

Schiermonnikoog voornemens is om dit onderwerp op te pakken, zo volgt uit het ondertekenen van de Friese Norm.